

EUGENE O'NEILL

LANG

DAGS

REJSE

MOD

NAT

LANG DAGS REJSE MOD NAT

15.05 – 09.06.2018

Forfatter
Eugene O'Neill

Isenesættelse
Egill Pålsson

Scenografi
Martin Eriksson

Lysdesign
Mathias Herstrand

Lyddesign
Aske Bergenhammer Hoeg

Oversættelse
Pia Trøst Nissen

Musik
Kompositioner af Jóhann Jóhannsson

James Tyrone
Henrik Birch

Mary Cavan Tyrone
Annika Johannessen

James Tyrone Jr,
ældste søn
Lars Topp Thomsen

Edmund Tyrone,
yngste søn
Ferdinand Falsen Hiis

Forestillingsleder
Pia O. Rose

Sceneformand
Anders Sørensen

Suffli
Yvonne Senderovitz

Frisør
Elsebeth Simonsen
Lars Ditlev
Helle Denhardt

Skræddersal
Elsebeth Tanghøje
Conni Idskov Jensen
Vivi Ørtoft Andreasen
Maria Kirkskov
Anna Woetmann Paulsen

Malersal
Karsten Legård
Rikke Wilkenschildt

Rekvisitørassistent
Lisa Dissing

Snedkersal
Bent Jakobsen

Påklæder
Jane Andersen,
Peter Bonnén

Produktionsleder
Torben Omann Sørensen

Produktionschef
Troels Dahl

Tryk
Basis Tryk

Foto
Lars Horn

Dramaturg
Jens Christian Lauenstein
Led

PR og marketing
Casper Østergaard Thomsen
Helle Vagner
Thomas Villefrance

Teaterdirektør
Hans Henriksen

Forlag
Nordiska

En stor tak til Marianne Høgsbro for det fine arbejde med rollen, et arbejde som desværre måtte afbrydes på grund af sygdom

GRATIS INTRODUKTIONER

Tirs 15.05.2018

Tors 24.05.2018

Undervisningsmateriale

aalborgteater.dk/
undervisning

TRAGIK OG MISBRUG

Af Jens Christian Lauenstein Led

Nobelprisvinder i litteratur Eugene O'Neill havde allerede vundet pladsen som USA's altoverskygende dramatiker med flere Pulitzer-priser og anden hæder, da han i 1941 begyndte at skrive et nyt stykke. Hans hidtidige produktion havde været stor og vildtvoksende, han havde afprøvet og videreudviklet snart sagt enhver genre, alt fra gendigtninger af græske tragedier til politisk ekspressionisme. Men nu var han begyndt på noget, der befandt sig indenfor en stram form og en ganske streng naturalisme. Da han i 1942 var færdig, gav han stykket titlen *Lang Dags Rejse Mod Nat*, bl.a. fordi det overholder dogmet om tidens enhed og udspringer sig over en eneste dag og dens tilstødende nat. Men O'Neill havde ingen intentioner om at få stykket opført. I stedet skilte han sig af med de to eneste eksemplarer, der eksisterede, idet han sendte det ene til O'Neill-samlingen på Yale University og det andet til sin forlægger med den besked, at det tidligst måtte opføres 25 år efter hans død.

Da O'Neill i 1953 døde, lykkedes det hans enke, Charlotta Monterey at tvinge forlæggeren til at udlevere stykket, som blev uropført i 1956 i Stockholm. Først ved den lejlighed blev det klart for alverden, hvorfor O'Neill havde været så sky og hemmeligheds-

fuld omkring teksten. Der er nemlig tale om et stykke litteratur af den type, hvor forfatteren generøst og skamløst bruger af egne erfaringer og i realiteten beretter om det eget levede liv, sådan som det var. *Lang Dags Rejse Mod Nat* beskriver simpelthen i fortættet form, hvordan den familie, O'Neill voksede op i, fungerede, og hvordan dens fire medlemmer var knyttet ubønhørligt tæt sammen i et stramt net af gode intentioner, løgne, misbrug, bristede drømme og dyb kærlighed. Historien er helt privat, men dens indhold er af universel relevans. Men altså for privat til at O'Neill havde lyst eller nerver til at opleve dens premiere.

De selvbiografiske træk i teksten er kun helt let sløret i form af at stykkets karakterer har andre navne, men forløbet og situationen er den samme. En familie præget af en far, der lærte hård sparsommelighed i et fattigt Irland i 1800-tallet og blev en forbitret skuespiller i USA; en mor, der af en alt for billig læge lærte at "kurere" smerter med opiat; en storebror, der mod sin vilje trådte i fars fodspor og endte med alkoholisme; en lillebror (O'Neill selv), der var en sand digter, men en sårbar sjæl med en svag fysik.

Et af de træk ved denne familie, som O'Neills stykke lykkes med at portrættere så ekstraordinært nøjagtigt, er hvad det vil sige at leve tæt sammen med en misbruger. I de mange år, der ligger mellem stykkets tilblivelse og os, er der sket en stor udvikling i vores viden om, hvordan misbrugere og deres relationer er forbundet og fastholdes, og et centralt begreb er her "codependency", dvs. sam- og med-misbrug. Det viser sig nemlig, at en misbrugers nære relationer ofte på en eller anden måde er afhængige af, at misbrugeren fortsætter sit misbrug. Når mor tager morfin, er jeg "nødt til" at drikke. Når far drikker, er han sødere ved mig, og giver mig lov til at drikke. Når storebror er fuld, har vi det skønt sammen. Så det store spørgsmål er: Er mor begyndt igen? Og hvis ja, kan vi så ikke også?

Sådanne onde cirkler af gensidig afhængighed kan være praktisk talt umulige at bryde og forandre, og det ligger der et tragisk potentiale i. Det vidste både den erfarne og geniale dramatiker O'Neill, men privatpersonen O'Neill vidste det af bitter erfaring. Vi andre kan prise os lykkelige for, at de to sider af manden i de tidlige fyrrere fandt sammen og skabte et af verdenslitteraturens største værker, som lærer os meget om os selv. F.eks. om misbrugets tragiske anatomi.



AALBORG TEATER

AALBORGTEATER.DK

JERNBANEGADE 9-11
POSTBOKS 1710
9000 AALBORG

ADMINISTRATION 96 31 60 10

BILLETSERVICE 96 31 60 20

FIND AALBORG TEATER PÅ



HOVEDSPONSORER

BASIS•TRYK
— design og grafisk produktion —

 DET
OBELSKE
FAMILIEFOND

eniig

NORDJYSKEMEDIER

 **spar Nord**
FONDEN

 **aalborgportland**
CEMENTIR HOLDING

KERNESPONSORER



 **Arbejdernes
Landsbank**

Carlsberg

clienti.

Færch & Co.
— BYGGER I KLADTØYER —

 **MASKINFABRIKKEN
FUGLSANGS EFTF. A/S**
fremstilling af tekniske skemastrukturer

**NORDEA
FONDEN**

TORBEN VEJS FOND
c/o advokat Jens Rye-Andersen